

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 258.

V Ljubljani, v soboto 8. novembra 1884.

Letnik XII.

Naši zasedeni deželi.

Kdo bi bil že pozabil koliko hrupa, koliko vrišča bilo je čuti po vseh Slovanom neprijaznih listih leta 1878, kedar je skupna Evropa v Berlinu na kongresu zbrana Avstrijo pooblastila, da naj onostran Save mir naredi in konec napravi nečloveškemu klanju, kakoršnemu so bili ondi kristjani od turške strani razpostavljeni. Avstrija si je tedaj to svojo za njo tako častno nalogo, kakor tudi pomenljivo nalogo mnogo lažje mislila, kakor je v resnici bila. Grof Andrassy, tadanji avstrijski minister zunanjih zadev, je rekel, da za okupacijo Bosne ne potrebuje več nego dve kompaniji vojakov z vojaško godbo na čelu, ki bodo skupno prekorakali Bosno od Broda do Višegrada in Novega Pazara in okupacija bo dovršena. Mož se je silno motil, kakor se je kmalo pokazalo. Bosna in Hercegovina stali ste nas mnogo krvi, mnogo mladega življenja in še več denarja. Lepi so milijoni, ki jih je Avstrija ondi zasidila, kajti 118 jih je, toda zgubljeni niso! Bosna posebno je podobna neobdelani njivi, ktero je marljiv gospodar še pod oralo in brano spravil; mnogo mu je bilo založiti v prvih časih, lepega denarja stalo ga je delo in seme. Dobil pa je vsega povrnjenega ob svojem času.

Popolnoma slična v tem oziru je Bosna. Kar za-se potrebuje, t. j. kar jo stane na leto njena notranja oprava, vlada, uradniki itd., si že sama pridelava. Še več! Letos pokazala je že, da ji še preostaja čez navadne stroške, kar jih je za notranjo opravo potrebnih, lepa svota 65.000 gold. Res, ni, kdo vé kaj, a vedno je bolj prihranjeno jajce, kakor pa sneden vol! 65.000 gold. za pričetek, je že nekaj; upamo, da so nam porok, da se bode svota od leta do leta množila in sicer v tisti meri, v kateri se bode množilo umno obdelovanje in rodovitnost zemlje v Bosni. S časoma bode tudi priložnost v osrčji zemlje skrite zaklade na svetlobo spravljati in jih v inostranstvo izvaževati. Bosna ima rudnin, da je veselje; ima bogate gojzde in lepe za živinorejo ugodne pašnike, po svojih planin-

skih višavah, pa tudi še mnogo neobdelane pa plodovite zemlje.

Res ne bo še kmalo 118 milijonov povrnjenih, toda če se bo ondi pametno gospodarilo, bo preostanek vedno več in tudi za teh 118 milijonov goldinarjev prišel bo dan, da se bodo v avstrijske blagajnice vračati jeli. Vsaj pričetek za to se je storil z zgradbo cest in železnic. Po severni Bosni napeljani ste že dve železnici: Banjaluka-Dobroslavin, ki se bo ob svojem času preko Travnika podaljšala do Sarajeva in pa Brod-Sarajevo. Sedaj pričela se je graditi v Hercegovini železnica Mostar-Metković, ki bo s pomočjo reke Neretve vezala Hercegovino z adrijskim morjem. Ravno ta železnica, na kateri se je od letošnjega poletja semkaj na tisoče pridnih rok gibalo, potegnili se bo do Sarajeva in bo tako tudi Bosno in sicer njeno poglavitno trgovinsko mesto Sarajevo vezala z morjem. Dokončana bo proga že do 15. junija 1885, kedar se bo takoj izročila prometu, mogoče pa je, da tudi že poprej.

Železnična mreža se bo po Bosni v najskrajnem času na razne druge kraje raztegnila. Najpoprej razširil se bo promet ob Neretvi, s katero je, kakor smo že rekli v zvezi železnica Mostar-Metković. Ker Neretva pri Metkoviću ni priprava, da bi vanjo zahajali veliki morski parniki, speljala se bo postranska proga omenjene železnice od postaje Gabella na južno stran do Gravoze v Dobroslavsko morskoukro, kjer bo prišla naravnost v dotiko z velikimi parniki.

Ravno tako pomenljiva bila bi proga, speljana iz prvotne proge Mostar-Metković preko Nevisinja do Gačka ob črnogorski meji, po kateri bi šel ves promet od Adrije in iz Bosne-Hercegovine na Črnogoro.

Nič manj potrebna bi ne bila proga iz Sarajeva proti iztoku in Novemu Pazaru, kakor tudi ona proti Tuzli. Tuzla je mesto ob srbski meji in reki Drini ležeče, kjer posebno veliko soli pripravljajo. Trgovina s soljo ni nikakor času in potrebam primerna in vse drugače bi se povzdignila, če bi jo podpirala železnica iz Doboja v Tuzlo napeljana,

kteru bi ob enem tudi ves promet iz zapadne Srbije na-se potegnila. Ako bo Avstrija hotela svoje milijone nazaj dobiti, bo morala dotično mrežo izpeljati, drugzega ji ne bo kazalo.

Delokrog oblastnj se je v Bosni zdajno pomnožil. Posebno od kar so se vravnale ondi bagatelne (malenkostne) obravnave, gré ondi delo jako ročno spod rok. Leta 1883 bilo je po vsi Bosni 22.261 pravn; letos se je število tistih na podlagi bagatelnih obravnav povzdignilo na 98.264 števil, kar po eni strani jasno kaže, kako da se pravna zavest med Bošnjaki polagoma razvija, po drugi pa odkritosrčno pripoznamo, da nas ta pomožitev prav nič ne veseli; kajti mi smo do dobrega prepričani, da je kmet tem bolj na trdnem in ima toliko manj stroškov, čem manj ima s sodnijo opraviti! Naselbine se ondi zadosti povoljno obnašajo in so posebno za naše rojake ugodne. Zemlja, podnebje in zrak, vse je našemu jako podobno, voda dobra, zdrava in večinoma trda, svet pa za naseljence tako po ceni, da ga skoraj na pol zastonj dobodo, ako le prvo polovico plačajo. Tukaj, rojaci, je vaša Amerika, kjer se vam ni bati ne toliko prevar, ne goljufnih agentov, kateri bi na to gledali, da bi vas ob vaše premoženje pripravili. Vrh tega ste pa jezika zmožni in se lahko s celo deželo že v nekoliko tednih do dobrega sporazumete. Kdor se toraj hoče seliti, seli naj se v Bosno, ako mu vest v domači deželi ne dá pokoja in se mu tla preozka zdé med nami. Tudi za drva se mu ni treba bati, da bi mu jih ondi manjkalo. Na tisoč in tisoč oralov gojzda vam stoji še ondi, v katerem ni še nikdar sekira pela, kjer bo vsakdo sekal, kjer mu drago in kolikor hoče. To se vé, da dolgo to ne bo več tako trajalo, kajti gojzdi se bodo deloma razdelili, deloma pa vzeli pod cesarsko varstvo v državne roke, da se obvarujejo pred opustošenjem, kakoršen je kras! V to svrhu postavila se je že sedaj „gojzdana komisija“, ki bo v svojem področju brez sodnij izvršila gojzadne zadeve gledé lastnine in drugih semkaj spadajočih težkoč.

Edino, kar v Bosni ni prijetno, (sicer pa, kar

LISTEK.

Dvanajst večerov.

Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem.

(Dalje.)

M. Potem bi pa res po pravici vprašal, čemu ima človek razum, ako ima večno dvomiti in nikdar priti do spoznanja resnice, ali ni človek po tem takem najnesrečniša stvar na svetu?

J. In vendar je tako! Da, celó z velikim ponosom se poveljuje absolutni dvom, ta da je edino dostojen človeškemu duhu. Saj si gotovo že čital, kako se je o tem izjavil slavni Lessing?

M. Da, ako bi mu Bog v desnici ponujal vso resnico, v levici pa željo po nji, pravi, da bi se zaletel v njegovo levico, rekoč: „Oče, daj, saj resnica je le za-té!“

J. Tako in še hujše se proslavlja dandanes dvom in se postavlja celó absolutni dvom kot temelj vsemu mišljenju in spoznanju; a ne premisli se, da s takim dvomom ne moremo še začeti ne misliti, ne govoriti, ne med seboj živeti.

M. Da, izvrstno mi dopade, kar ste mi zdaj razjasnovali. Stalnih, obče priznanih načel nam treba, ako hočemo izvestno soditi o kateri si koli reči. A da si je to v obče potrebno, menim vendar, da v nobeni reči tega bolj ne pogrešamo, kakor v leposlovju. Veste že, da jaz sem posebno navdušen prijatelj lepemu slovstvu. Veliko romanov in novel sem že prebral, pesnikov brez števila.

J. Vem, in dosti si se tudi na pamet naučil. Kaka razlika, kaj ne, med pesniki in pisatelji?

M. Da, velika, a še večja med njihovimi ocenitelji.

J. Da, da, že vem, kaj meniš.

M. In da ne bom pohajal po tujem, kjer me dosti ne zanima, kaj in kako se piše in ocenjuje, dovolite, da se ozrem na domače nam slovstvo.

J. Le govori, prav radovedem sem, kako sodiš o njem.

M. Vsakdo mora priznati, da v poslednjem času smo Slovenci veliko napredovali; še le pred petdesetimi leti slovstveno rodovšim se nam pelo je že precej domačih pesnikov; spisal se je od tedaj marsikak roman in novela, leposlovni listi in politični so se jeli izdajati in se še izdajajo. A kar mi je v našem domačem slovstvu najbolj nevšečno, je

ravno ona različna, večkrat kar nasprotujoča si ocena naših slovstvenih spisov, in to posebno kar se tiče proizvodov naših najspretniših pesnikov in pisateljev. Saj nam ni treba daleč nazaj segati; še le pol-drugo leto je od tega, kako strašno so se naši ocenitelji bojevali in napadali, ko so nam došle poezije enega sedanjih pesnikov? Da ne govorim o prvaku med slovenskimi pesniki, o Preširnu; Vi veste bolje kakor jaz, kako je bil od enih do tretjih nebes povišan, a ponižan od drugih do tretjega pekla. To me je večkrat močno žalilo, da rečem razjezilo. Ta mi pravi: tak je, oni pa: ne tak, ampak nasprotno! Kdo govori resnico? Komu imam verjeti? Tedaj sem rekel sam pri sebi: Ali je res popolnoma nemogoče določiti objektivno veljavo kterejakoli pesnika ali pisatelja? So li res leposlovnim umotvorom zakoni tako nedoločni, da bi človek ne mogel razsoditi, kaj jim ustreza in kaj ne? In ovih zakonov ali jih ne moremo spoznati in uporabiti na leposlovne proizvode?

J. Tudi lepemu in umetnemu so zakoni postavljeni; a žal, da tudi mi bolehamo za isto boleznijo, kakor drugje, za boleznijo skepticizma; ta nam ne dá priti do spoznanja onih zakonov.

M. In kaj nam je toraj začeti?

se že samo po sebi ume marsikaj ondi ni tako, kakor smo tukaj navajeni), so roparji in roparske čete, popolno podobne našim nekdanjim rokovanjem. Te pošasti pridrvé se včasih kar pri belem dnevu v selo in živino poberejo kar od kraja, katero potem v hribe odženejo in jo ondi pobijajo, da se od nje živé. Tudi na c. k. pošto, ki denar in pisma vozi, jako pazno svoje oči obračajo. Pa v tem bode kmalo boljše kajti marljivo so jih jeli preganjati tako orožniki kakor tudi vojaki, katerih cele kompanije dostikrat vse leto nimajo družega posla, kakor po hribih lažiti in roparje preganjati. Roparji veči del niso domačini, ampak dohajajo v Bosno in Hercegovino iz Albanije in Črne gore; v njihovih četah zbirajo se potem nezadovoljneži, uhajachi, beguni in postopači, katerim delo smrdi in bi od hajdukovanja radi živeli. Ker jim je črnogorska oblast strogo prepovedala prestop čez mejo in je v poslednjem času posebno begunom odkazala od Avstrije najbolj oddaljen kotič za pribežališče, kjer lahko ostanejo, ako se hočejo pošteno zadržati, se je nadjati, da bode tudi roparstva danes ali jutri konec po Bosni in Hercegovini.

Čuditi se pa temu nič ni; ne smemo pozabiti da dežela je bila 400 let Turkom v oblasti, kjer že tako ni bilo niti prava niti reda. Od šol, kerščanske vzgoje tako ni bilo govorjenja, toraj ljudstvo bilo je divje in navajeno se le na svojo moč zanašati. A tudi v tem bode kmalo vse drugače. Do zdaj so za poduk skrbeli edino le č. oo. frančiškani, kolikor so jim taki dopustili, sedaj se kolikor mogoče zidajo šole in cerkve, ter nastavljajo učeni. Toraj smemo upati, da bode v kratkem vse drugače in boljše, a v dveh, treh letih se prerostvo ljudstva ne izvrši.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. novembra.

Notranje dežele.

V *delegacijah* odgovoril je na razpravo ministra Kalnokyja o sedanjem avstrijskem položaju na zunanji strani dr. Rieger: „Delegacije poslušale so z veliko radostjo razpravo ministrovo in so s popolno zadovoljnostjo sprejele zagotovilo, da bo mir! Kajti ni ga domoljuba v Avstriji, ki bi po vojski hrepenel, ktere se vsak poštenjak in pameten človek boji in jo iz srca sovraži. Minister je rekel, da je podlaga miru naše prijateljstvo z Nemčijo, katero bode v bodočnosti stališče, na katero se bode delala vsa naša zunanja politika. Ker je nam toraj vsem brez izjeme na tem ležeče, da se nam mir ohrani, bi pač radi zvedeli, kako dolgo da bo ta podlaga njegova ostala? Ali se sme računati njen obstanek na leta? Tudi gledé Bosne bi govornik dr. Rieger kaj bolj natančne rad zvedel od gosp. ministra, ako je taisto mogoče iz političnih vzrokov? Minister Kalnoky mu ni zamogel natančno povedati, kako dolgo da ostane z Nemci prijatelj in zaveznik, še manj mu je bil pa vstani o Bosni in Hercegovini kaj natančneje povedati; previdnost in državna politika mu to branita.

Katoliški prebivalci jeli so se zanimati za šolo. Posebno je *Gorenja Avstrija* središče, kjer se je pričel biti hud boj med brezverskimi učitelji in katoliškimi stariši, oziroma odborniki v dotičnih okrajnih šolskih svetih. Rohrweck se noče podati škofu in ta ga bo zaradi tega iz cerkve izobčil;

poleg te cerkvene kazni zadela ga bo pa menda tudi še gmotna globa. Kakor se od ondot poroča, predstavili ga bodo na slabejšo službo. Za ta slučaj se pa že zanj nemški liberalni listi zanimajo in svoje verne nagovarjajo, da če bo Rohrweck prestavljen na slabejšo službo, naj se nabirajo zanj milodari in se mu tako kazni spremenijo v — dobiček. Od nekod drugod in sicer iz Horna poroča se nekaj enacega. Ondi so bili za odbornike v c. kr. okrajni šolski svet voljeni možje, ki so še kaj vere imeli, in so v zvezi z nekaterimi drugimi gospodi večinoma duhovniki celó večino ondi imeli. Na predlog ondašnjega liberalnega okrajnega šolskega nadzornika je pa c. kr. deželni šolski svet ukrepe te katoliške večine navadno zavrgel — ker so bili katoliški. Večina je zaradi tega zahtevala, naj se okrajni šolski nadzornik Wagenhüter odpove svoji službi, kar je on tudi storil. Naučni minister ga je pa kjubu temu zopet imenoval. Ko se je ta na novo imenovani nadzornik pozneje v seji okrajnega šolskega sveta hvalisal, da je sedaj njegova čast rešena in da bo zaradi tega i nadalje tako postopal, kakor do sedaj, odpovedala se je omenjena katoliška večina svojim mandatom. Ljudje pa so ravno tiste možé soglasno zopet volili in so tako dejansko dokazali, da odobrujejo njihovo postopanje ter obsojajo ono c. kr. nadzornika.

Česki kolegij otvoril se je na dan sv. Karola Boromeja v Rimu v cerkvi „Anima“. Slovesno službo božjo opravljal je česki škof iz Budějovic grof Schönborn, ki je nalašč s tem namenom tje kaj popotoval. Slavnost pričela se je ob polu osmih zjutraj, kedar je škof blagoslovil bodoče bogoslovje in obleko bogoslovsko, na kar se je pričela velika služba božja. Vdeležili so se je bogoslovci s svojim rektorjem; avstrijski poslanik pri sv. očetu grof Paar in njegov prvi poslaniški tajnik, oba v veliki gali; avstrijski poslanik pri laškem kralji, grof Ludolf in njegov prvi tajnik bila sta tudi pričujoča. Za letos sprejelo se je mladih českih dijakov, ki so dovršili doma srednje šole, dvanajst. Le-ti bodo svoje bogoslovne študije v Rimu v omenjenem kolegiju pričeli in dovršili. To je že drugi slovanski zavod v Rimu, v katerem se bodo poučevali in izgojevali duhovniki v višjih duhovskih vedah. Prvi tak zavod odprl se je pa letos s začetkom novembra pod pokroviteljstvom kardinala Bertolinija, ki je neki velik prijatelj Slovanom zlasti Hrvatom pri cerkvi sv. Jeronima. V ta zavod pošiljali se bodo vsako leto iz vseh hrvaških škofij po jeden mlad duhovnik, ki se bo ondi poučeval razum v cerkvenih višjih vedah tudi v cerkvenem pravu. Že papež Pij IX. zanimal se je obilno za nas Slovane. Kar si pa sedanjí sv. oče, Leon XIII. prizadenejo iz sočutja in ljubezni do Slovanov, je pa že toliko pomenljivo, da se bo s tem Slovanom prijaznim sv. očetom slovanska zgodovina pečala kot pokroviteljem slovanstva ne le v verskim temveč tudi v političnem življenju.

Vnanje države.

Čudna se godi katoliški cerkvi na *Ruskem*. Po eni strani se car očividno Rimu približuje, vsaj ako se sme to sklepati iz njegovih korakov, recimo o sprejemu papeževe okrožnice „humanum genus“, po drugi pa z ravno tisto nogo, katoličane zadene, kjer jih more. Tako najnovejši telegram iz Petrograda poroča, da se bodo plače katoliškim duhovnom v Rusiji od novega leta 1885 le še tedaj vedno izplačevale, ako se bodo dotični višji katoliški duhovni zavezali, da bodo vse in vsakojake spremembe v svoji škofiji naznanjevali guvernerjem. Ondi, kjer so pa nastavljeni general-guvernerji, morajo jim pa škofoje staviti dotične predloge. Kaj to pomeni? Ali ni to očiten pritisk na pravice katoliške cerkve? Ali si naj pač mislimo, da hoče Rusija Nemčijo posnemati v zatiranju katoliško cerkve? Vsaj pričetek je nekako tak in podoben nemškim majevim postavam, ktere so katoliško duhovenstvo

ondi v verige zakovale, v kterih še sedaj tiče. Mnogo se piše o ruskem približevanju k Rimu in tudi v resnici marsikak korak na to kaže; toda kar se s težavo v desetletjih v tem smislu napravi, se po osební zagrizenosti kakega birokrata zopet hipoma poruši. Tega si pač nikakor ne moremo misliti, da bi bil omenjeni ukaz izšel iz carjeve volje, temveč stvar bode prej ko ne ta, da je kak ruski protopop podkuril v svojem sovraštvu do katolikov kakega višjega načelnika v ministerstvu in ta mu je voljo spolnil, ter naredbo izdal.

Kdo je *Laški* najnovejši politični prijatelj? Angleži. Kakor vse kaže, sporazumeli so se menda Rimljani na skrivnem z Londonom, kajti politični koraki laškega ministra zunanjih zadev, g. Mancinija so taki, da očitno kažejo na neko zaslonbo „za hrptom“, ki pa ne more nikjer drugje biti, kakor v Londonu. Operti na njo ogledovati bodo jeli Lahí zapadno Afrikansko obrežje, ali bi se morda ondi ne dale kake druge Benetke najti; operti na tisto jeli so se oglašati v severni Afriki na način, ki je Francozom jako neljub. Ker je Mancini sprevidel, da v Evropi nič ne opravi, vsaj za sedaj še ne, kajti trcarska zveza hoče mir imeti, obrnil je svoje oči na Afriko. Gledé Evrope je pa rekel, da je tudi njegova pristréna želja, da se mir v Evropi ohrani, in da bo vedno le na to delal. Ruskega cara so — tega pa ne vemo ali Mancinijeve besede ali pa njegovo politično postopanje — tako prepričale, da mu je podaril veliko odliko reda sv. Andreja ali kali. Mogoče pa je tudi, da je Mancini ruski red dobil iz tega vzroka, da ga je car s tistem hotel odškodovati, ker ga ni v Skiernievice povabil. Mancini ga je vzel, ob enem pa tudi ponudeno angleško prijaznost, ktere je Angležem kolikor toliko potreba pri toliki politični osamljenosti, kakor jo imajo ravno sedaj.

Severna Amerika ima volitve pred durmi. Na 4. novembra imeli so volitve, ki so podobne našim volitvam volilnih mož in 4 tedne pozneje, toraj v začetku decembra imeli bodo pa prave volitve, iz kterih jim bo izšel mož, ki ga imenujejo predsednika združenih držav severo-amerikanskih. Dve stranki poganjate se za predsedništvo in toraj za gospodarstvo v državi, kajti predsednik v severni Ameriki je ob enem gospodar, to se vé, da ne samolasten, temveč v zvezi z drugimi možmi s staršinstvom (senatom). Demokratje s svojim kandidatom Clevelandom in pa republikanci z Blainom puljo se za gospodarstvo. Republikanci imajo ves vpliv po državah ležečih proti severu, severozapadu in ob pacifiškem morji po 17 državah ter volijo 174 volilnih mož. Imeti jih pa morajo do zmagovalne večine 201, toraj manjka še 27, ktere mislijo dobiti v Novem Jorku in po nekterih drugih državah, o kterih se še ne vé, katero barvo bodo pokazale. Demokratje imajo pa svoje prijatelje po vseh južnih državah, kjer se bo brez dvombe volil njihov kandidat Cleveland. Dobili bodo ondi 153 glasov in jim jih toraj še manjka 48, ktere si tudi mislijo priboriti v Novem Jorku, Indijani, kjer bode poglavitva borba med republikanci in demokrati. Kaj pa hočejo demokratje? in kaj republikanci? Kakor listi poročajo, se demokratje vpirajo na spridenost, ktera se je v republikanskih krogih polastila nekterih, posebno višjih uradnikov, ki za trdno mislijo, da so država in državni dohodki le za nje in njihov žep. In vendar bo zmaga, kakor se čuje tudi letos na republikanski strani, kjer bodo Blaineja volili. Ako ta pride na krmilo, odprle se bodo zopet na stečaj duri podkupljivosti; kdor bo več plačal, tisti bo dobil boljše in bolj mastno sinekuro (službo brez posebnega dela). Ranjki predsednik Garfield moral je dati svoje življenje, ker se je tej spridenosti moško po robu postavil. Umorila ga je zavratna roka morileca, ki se je čutil po njegovem ojštem postopanju prikrajšanega v svoji umazanosti in v svojem spravljanju državnega dohodka v svoj žep. Sicer se

J. Kaj si ti začel zapazivši ono žalostno prikazen med nami?

M. Šel sem iskat knjig razpravljajočih leposlovna načela; tu, mislil sem, vsaj najdem onih nauk o lepem in umetnem, prebravši jih več, dobil bom zdravih pojmov o leposlovju; tedaj mi bo samostojno soditi o tem ali onem pesniku in ne bo mi treba tako sužno, odvisnemu biti od naših kritikov, katerih ocene brati se človeku večkrat studi, temveč, ker nedostojno napadajo osebo mesto stvari.

J. In si dosegel to, kar si želel?

M. Prazno upanje! Le še bolj se mi je glava zmešala, kako različno razlagajo estetična načela ti naši leposlovci in filozofi! Že Platon in Aristoteles, kako naravno gresta! Novejši pa si nasprotujejo kakor noč in dan. Vprašajočemu, kaj je lepo, kako bo odgovoril idealist Schelling in kako eden najnovejših materijalistov na Nemškem? In v tej Babiloniji, kjer govori vsakteri svoj jezik, bi zamogel nevedni mladeneč zajeti si jasnih pojmov?

J. Se vé da, ker podlaga najnovejši filozofiji je skepticizem, ta deli filozofe; a ker je estetika hči filozofije, ni čudo, da si naši filozofi tudi v estetičnih naukih nasprotujejo.

M. Upal sem vsaj v šoli pridobiti si javnih in trdnih nauk o leposlovju. In prav željno sem pričakoval, da bi kaj o tem slišal. A tudi tukaj odvezl mi je ničtelj že v začetku vse upanje, rekoč, da se ne more trditi, kaj je lepo, kaj grdo in zatoraj tudi ne postaviti stalnih principov v leposlovju.

J. Tudi v šoli skepticizem!

M. Toraj povsod ta nesrečni skepticizem! A jaz sem prepričan, da tudi umetnost ima svoje principe, po kterih se mora soditi vsak umotvor.

J. Ima jih, kdo bi mogel kaj takega tajiti?

M. In vendar kako težko je spoznati jih.

J. Težko, zelo težko, in malokdo pride v tem do jasnih pojmov. Vendar pa mislim, da je tudi v estetiki že dosti dognanih resnic, ktere so nam postavili in vtiseljili filozofi in umetniki.

M. A kdor je svoje leposlovje le iz knjig in mrtve teorije zajemal, menim, da ne bo nikdar stal na trdnih tleh. Toda Vi, g. Junij, niste le dosti brali o lepem in gotovo še več mislili, ampak ste tudi, kar je največ, videli lepo Italijo, obiskali večno mesto, katero je lepim umetnijam prvo svetišče na zemlji: tako ste mogli teorijo zediniti z gledanjem, spopolniti z izkustvom. Gotovo ste si stvarili o lepi

umetnosti lastnih načel, ktera se ne dajo omajati. Toraj kako srečen bi bil jaz, ko bi zamogel v obliki žive prepričevalne besede slišati od Vas, kar je iz mrtvih knjig tako težko zajeti.

J. Prav rad, ljubi Mirko, ti hočem razložiti svoje mnenje o lepi umetnosti, tem več, ker vém, da te žéne blaga želja poznati resnico.

M. In kaj bi me ne gnala? Čemu bi le imel razum, ako ne v spoznanje resnice? Zatorej sem pa ponosen, da smem baviti se z vedami, saj to je moj poklic.

J. Začeti hočemo s kraja; a vse, kar bom govoril bodi priprosto in jasno; ozirati se hočem pa posebno na naše domače slovstvo.

M. In jaz hočem Vas pazljivo poslušati, kakor sem Vas vedno, ko ste mi kaj razlagali.

J. Toda glej, Mirko, solnce je že zašlo in noč nas je uhitela; imam do doma dobre pol ure.

M. O res je, glejte, že so odgnali ribiči čolne in jadrajo na lov.

J. Bog jim ga daj obilnega in srečnega.

M. A Vam, g. doktor, lahko noč!

(Dalje prih.)

zna vse čez noč presukati, toda kakor stvar sedaj kaže, ni dosti nade, da bi se uradniški spridenosti v severni Ameriki zapah zarinili. Kakor hitro prišel bo Blaine na predsednikov sedež, razveselili se bodo zopet oderuhi, katerim je država molzna krava, in — za celo dobo bodo zopet gospodarili.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 6. novembra. (*Posvečevanje nedelj in praznikov. Beseda k duhovski plači.*) Skrunjenje nedelj in praznikov je ena glavnih ran, ki dandanes razjedajo človeško družbo. Ako se človeku ne blaži srce v cerkvi, kje se mu bode? V krčmi, gledišči gotovo ne. Ne nevednost, ampak surovost je porodila žalostne socialne razmere, tista surovost, ktera pozna samo materialno poželjivost, in samo ob sebi se razume, da kolikor manj se v djanji spolnuje nauk sv. vere, toliko globokeje se ljudstvo pogrezuje v oboje. Da je k temu veliko bliže po oskrnjevanju nedelj, se pač razume samo po sebi, in ena kot druga enako napreduje. Na to obračati malo večjo pozornost, bi bilo pač dobro ne le za ljudstvo, temveč tudi za vladu; prekucije rodí le brezverno, nekrščansko življenje ljudstva. Kar se prepoveduje z najnovejšimi postavami po tovarnah, naj se enako prepové tudi po deželi. Kako se je ta kuga razširila, evo vam žalostni izgled. Premožni posestnik v K. si najame na kvaterno nedeljo, ob enem praznik sv. Trojice, voznikov, da mu vozijo pesek za stavbo nove hiše. Gotovo bi si bil voznikov lahko dobil tudi drugi dan. Imeli so konje vprežene celi dan, dajali so pohujšanje trem faram. Najdlji so se značajni možaki, ki za tisti dan niso imeli konj za vprego za noben denar, a drugi so šli, in menda eni tudi iti morali. Da se pogosto dela in to brez vse sile o lepem vremenu, posebno o košnji po travnikih, bi se skoraj lahko prepričal vsako nedeljo. Ako k temu privzamemo še posedanje po gostilnah, pred, med in po službi Božji, se pač ne bomo čudili, da svet zapada revščini, kajti ne opirajo se na Božji blagoslov, kmetovalci posedajoči po gostilnah, kakor vsakdanja skušnja kaže, kmalo oprosté se sami težkega dela na lastnem polji in v lastnih vinogradih. Namesto dela in zaslužka se zapravlja, potem naj se kdo čudi, da tolika — čedalje večja revščina ljudstvo tare.

Ne zamerite, da pri tej priliki omenim tudi duhovsko plačo. Da plača s 300 gld. duhovnim pomočnikom za pogosto prav trudapolno delovanje po 16letnem plazenju po šolskih klopih v primeri z drugimi, ko so se šolali mnogo manj, ni nikakor primerna, bode menda priznal vsakdo, ki ima le količkaj čutila za pravico. Zakaj tudi toliko razločka med mestom in deželo? Živijo li poslednji ceneje? Dvomim. Da morajo biti mestni gospodje bolj lepo opravljeni, priznavam, pa tudi mnogo manj pokvarijo, kakor na deželi. Knjige si lahko izposojujejo z bukvarn, ali eden od družega; časopise beró po družbah, si jih lahko naročujejo skupno. Samotno stoječ na deželi si mora vse oskrbeti sam. Je pa še drugo vprašanje, ki se nikakor ne more prezirati. Bodo li duhovni pomočniki na kaplanijah od 3—5 tisoč duš imeli isti plačo z onimi po 800—1000? Gospodom župnikom razloček nekoliko vsaj poravná pisarna, a duhovnega pomočnika dela so, ne oziraje se na druge okoliščine, skoraj vse neplačane. Ako se tukaj ne bode oziralo na prav zelo različne razmere, ampak se vsi strigili po isti potezi, bode zopet stari birokratični duh pokazal svoje roge. Kar je pri uradnikih lahko mogoče, bode tukaj krivica. Naj državni poslanci reč dobro prevdarijo od vseh strani, da naše poslednje stanje ne bode slabše in nesrečnije kakor prvo. Prava nesreča je bila tudi odprava bire in le delo sovražnikov duhovščine. Vlada ni prav nič pridobila, marsikaj pa zgubila. Zgubil je kmetovalec povsod in najbrž bo na slabšem tudi duhovščina povsod. Oj razsvitljeni vek!

Od sv. Marjete poleg Rimskih toplic, 7. nov. Pretečeni terek je naša mlada šola obhajala svoj prvi jubilej. Tisti dan namreč pred 25 leti odprl je šolo takratni župnik gospod Martin Godina, ki še zdaj tukaj živi bolan že nad 20 let. Iz lastnega nagiba je začel takrat šolo, in je sam otroke učil, dokler ni obolel in prosil za pomočnika učitelja. Pri zadnji šolski seji je g. učitelj opomnil navzoče na to in povabil, da se je v terek okrajni šolski svet h gospodu Godini podal, kjer se mu je načelnik v imenu šolske občine s toplimi besedami zahvalil za

blago delo, da je bil začetnik tukajšnje šole, kar je bolanega, zapuščenega gospoda vidno ganilo. Tudi otrokom šolskim je bil ta dan prost. — V spomladi bomo začeli novo šolo staviti, ki nas bo mnogo stala, kajti načrt je prevelik za 100 otrok. Inženirji so grozovito dragi; za načrt šole z enim nadstropjem je računil 78 gold. 26 kr. Smejo li res ti gospodje računiti, kolikor se jim poljubi? Menda ni celi mesec delal tega malega načrta? Stroški za stavljenje šole brez klopi itd. so nastavljeni na 9000 gold. in čez. Prostor za šolo velja 750 gld. Pač bo nekaj plačila za malo srenjo, pa tudi zdihovanja ubogih faranov. V resnici šole in stroški za nje dandanašnji posestnike bolj tarejo, kakor c. k. zemljišni davki. In vspeh! Mar li je res toliki, da bi opravičeval in povračeval ljudstvu tako nesnosno težo? Jaz dvomim, drugi pa kakor hočete. Le to še opomnim, naj prečast. duhovnikov nima nikdo za sovražnike šole; ne, gotovo ne — glejte prečast. g. Godino. Kar je on storil, jih je na tisoče pred njim storilo ko liberalcev še v zibelni ni bilo, in bi še storili, naj bi se okoliščine ne bile spremenile, ali, gospoda moja est modus in rebus... Šole naj bi se že stavile, pa stavljenje naj bi se prepustilo srenjam s pametnim nadzorovanjem duhovstva in deželske gosposke. Tako bi se stavila šolska poslopja potrebam primerna, ne pa povsod palače, ki male posestnike malo da ne vničujejo.

Domače novice.

(*Zagreb praznuje!*) Velika slavnost pričela se je ondi danes, prepomenljiva za Hrvate posebej, za Jugoslovane sploh. Premili vladika in prvi Jugoslovani dr. Jurij Strossmayer, prišel je tje kaj prečastno in navdušeno sprejet po brezštevilnem narodu, da otvori jutri ondi med pokanjem možnarjev in gromom topov prekrasen ustanov — prvi v tem oziru pri Jugoslovanih — galerijo slik. Že ob jutranji zori, kedar je taista pucati jela, pričele so vihrati narodne zastave po zali prestolnici trojedine kraljevine. Tudi bela Ljubljana in z njo vred skupna Slovenija bode zastopana ondi po deputaciji, obstoječi iz gg. dr. Vošnjak, dr. Zarnik, dr. Moše, podžupan Petričič, Ivan Hribar in Josip Geba. Taista ponese tje kaj prekrasno diplomu vrlemu sinu hrvatskega naroda, premil. škofu Strossmayerju, v priznanje častnega meščanstva Ljubljanskega. Hrvatska se danes in jutri raduje, Slovenija z njo vred.

(*Nadvojvoda Karol Ludovik*) pripelje se v Ljubljano jutri ob 5. uri zjutraj. Ob 9. uri zjutraj podala se bo Nj. cesarska visokost v nunsko cerkev k sv. maši in bo iz tega vzroka dijaška sv. maša pol ure poprej nego navadno, toraj že ob polu 8. Po sv. opraviilu podal se bode nadvojvoda v Trnovo, kjer bo v pokriti jezdarni pregledal tukajšnjo kolono rudečega križa za potrežbo ranjenih vojakov na bojnem polji.

(*Imenovanje.*) Gosp. Franc Hočevvar, deželne sodnije svetnik v Gradci, pride za nadsovetnika deželne sodnije v Ljubljano. Hvalijo ga kot izvrstnega pravnika.

(*Neki mladič*) koledva po hišah vzlasti zvečer, češ, sem iz Celovca Zemljak, drugikrat iz Štajarskega Tonko — sprejet v sedmo latinsko šolo, prosim podpore. — Ali v sedmi latinski šoli ni niti tega, niti onega; toraj pozor!

(*Gimnazijsko poslopje*) se je danes ob devetih uradno pregledalo in sprejelo v državno gospodarstvo.

(*Železnični prometni uradi*) po cesarskih železnicah niti toliko pomena ne bodo imeli za našo trgovino in obrtnijo, kakor smo si ga iz začetka, v prvi sapi domnevali. V dokaz tega nam služi vstanovljenje taistih v Rovinji, Canfanari in Pulju. Čemu ondi trije na enem kupu, ako imajo taisti važnost, ktera bi se jim imela pripisavati? Po našem sicer nikakor ne merodajnem mnenju taistim še celó pomena „mašinskih“ ali tako zvanih „dispozicijskih“ postaj ni, kakoršne so po privatnih železnicah vpeljane in imajo one edino le za notranji promet pomen, za javno življenje pa čisto nobene ne. Čemu v Rovinji tak urad, ki je le eno uro oddaljen tak že nastavljen v Canfanari, kjer se ravno stranska proga brez postaje (kajti Sosieh se je spremenil v čuvajnično postajo) od glavne isterske proge odcepi. Da se bo Ljubljana središče trgovine slovenske, s temi luknjami na enako stopnjo stavila, bi pač ne bili verjeli!

(*Vol je všel*) danes ob 1/4 na 1 uro popoldne nekemu kmetu pred podkovsko šolo tukajšnje c. kr. kmetijske družbe. Tekel je po spodnjih Poljanah, kjer je pred otroško bolnišnico podrl kmetijskega človeka na tla, da si je tisto roko spahnil iz sklepa.

(*Čast, komur čast!*) Znano bode še našim čitateljem, da je bil „Slov. Gospodar“ v Mariboru tožen. Za tožne stroške zahteval je tožnik dr. Glantschnigg od vredništva povračilo dve sto in štirideset goldinarjev. Sodnija je nesramno tirjatev znižala na samo 89 goldinarjev 75 krajcarjev. Dobro bi bilo poldrug sto goldinarjev, kaj ne da, gospod Glantschnigg, ko bi jih kar tako-le človek v žep vtaknil; zdeli bi se Vam bili, kakor če bi jih bili za maslo vzeli, kaj ne da!

(*Preč. g. dr. Ivan Flapp,*) škof Poreško-Puljski, odpeljal se je, kakor „Soča“ poroča, pretekli terek na Dunaj, kjer je bil včeraj, 6. t. m., pri papeževem nunciji navadni kanonični proces (cerkvena obravnava) zaradi prihodnjega razglasenja (prekonizacije) v Rimu, ki se bo vršilo v bodočem konzistoriji drugi teden. Kot priči je peljal seboj svoja sošolca č. g. Lenarda Siona, vikarja prvostolne cerkve, in č. o. Marka Cristofolletija, kapucina v Gorici.

Poziv.

Mili narod! Mnogokrat pokazal si svojo delavnost za blago in lepo, za naš napredek in našo prosveto, posvetil si svoje moči v blaginjo in srečo naše mile domovine; nikjer nisi zaostal, kjer je veljalo čast svojo pred svetom povzdigniti.

Tudi danes stopamo pred Tebe s prošnjo, da bi se nam pridružil s svojimi močmi, ter nas podpiral pri našem blagem, nesamopridnem podjetji. Pot, ktero smo nastopili, nima drugega smotra, nego blagor naše domovine, čast našemu narodu!

Pred meseci že osnovalo se je „Slovensko pevsko društvo“ s sedežem v Ptui. Toraj javili so se od vseh strani glasi, ki so idejo gorko pozdravljali in naši najodličnejši rodoljubi so pristopili, ter s tem zagotovili, da ima podjetje velevažen pomen. Danes pa se je oglasilo obilo udov iz vseh strani mile domovine, tako, da se bode mogel v nedeljo, dne 16. novembra t. l. v Mariboru prvi veliki zbor sklicati, v kojem se ima stalen odbor izvoliti, da potem zamore društvo delovanje pričeti.

Kaj bode „Slovensko pevsko društvo“ narodu, pokazala bode še le bodočnost; a že danes smemo reči, da važnost njegova ne bode zaostala za nobenim narodnim zavodom.

Kakor so se rodoljubi pisatelji zbrali okoli enega ognjišča in svoje moči složno združili ter posvetili domovini v „Slovenski Matici“, v „Posojilnicah“, v „Glasbeni Matici“ itd., tako naj bi se združili mični glasovi naše mladeži, da bi tem velečastnejši doneli in zadušili hrup sovraga, ki nam preti od vseh strani; tako naj si podajo vsa „Slovenska pevstva“, vsi slovenski pevci roke pod enim praporom, da bodo složno stali proti navalu tujega nasilstva.

Kjer slovenska srca bijejo, povsod se naj snujejo pevski zbiri, da bode naš priprost, a za vse dobro in lepo vnet narod povsod deležen blaginje petja. Na tak način bode se narodna zavest najbolj netila, tako bode se po najmirnejši poti izpulila vsaka smet iz plodne njive narodnega probujenja.

In kadar bode velečasten, zedinjen zbor stopil pred tisočero brojno občinstvo, tadaj dvigala se bodo slovenska prsa, zedinjena moč bode nam povzdignila narodno samovest in naroden ponos, a narod bode prisegel zvestobo majki Slavi.

S petjem gojila se bodo najblažnejša čuvstva mladini, diki naše bodočnosti; s petjem imponirali bomo našim sovražnikom, in tam, kjer se morda moči cepijo v kvar našemu napredku, klical bode mili glas pesmi razdružene moči zopet na domače polje.

Z velikim pevskim društvom povzdigniti se ima umetnost narodne glasbe in proizvodi „Glasbene Matice“ ne bodo ležali v arhivih ter tamkaj trohneli. Pevsko društvo ima biti oder, kjer bi komponisti svoja dela občinstvu predstavljali, ima delovati v spodbujajo mladim, nadarjenim glasbenim umetnikom.

Narodne svečanosti bodo še le tedaj prave svečanosti, ako je bode podpiralo izborna petje, ljudstvo bode se z veliko večjim navdušenjem za nje

zanimalo in njih učinek v narodu boše se še le s petjem prav povzdignil.

Posebno tu na spodnjem Stajarji, kjer se tuje nasilstvo s tako žilavostjo šopiri, treba nam je tacega društva, a Ptuj ima zanj svoj dom! Tu bodemo pod domačo streho, svoji na svojih tleh!

A da ne bodemo osamljeni pri realizovanji naših idej, obračamo se k Vam mili bratje onkraj Save, na Soči, ob Adriji, Muri in Dravi, v Gorotanu in Štajarju, k Vam blagi slovenski, požrtvovalni rodoljubi, nadepolna mladež, vzlasti pevci iz vseh stanov, da nas podpirate po svoji moči, bodisi gmotno ali duševno.

Počastite nas toraj mnogobrojno na dan prvega velikega zborovanja 16. novembra t. l. iz vseh krajev mile domovine, da si segnemo v roke, nas objame ena vez in se z združenimi močmi, ojačeni in krepki podamo na sveto delo.

16. november naj bode za naš narod slaven dan!

Toraj na svidanje!!

V Ptui, dne 7. novembra 1884.

Osovalni odbor.

Telegrami.

Zagreb, 8. novembra. Sprejem škofa Strosmajerja velikansk, navdušen. Mesto je prekrasno okrašeno, ves narod čuti se le Hrvate in družega nič! Strankarstvo je prestalo, narodna ideja in ljubav do domovine je prešinila vse.

Budapešt, 8. nov. Odboru za zunanje zadeve v ogerski delegaciji je grof Kalnoky rekel, da so razmere v Albaniji gnjile. Ni davno, ko so se javili upori proti vladi, kar sicer ni za nas naravnost nevarno, kajti novic, ki bi nas bile vstani iznemirjati ni nikakih. Minister nadalje ponavlja že znane izjave o železničnih priklopih, o trgovinskih razmerah grških in nasproti Lloydovemu društvu.

Carigrad, 8. novembra. Armenski patrijarh Narses je umrl. Našli so ga mrtvega v postelji v tistem trenutku, ko je patrijarhalni svet sprejel njegovo odpoved in se pogovarjal o njegovem provizoričnem nasledniku.

Pariz, 7. novembra. Senat je pri obravnavi senatorske postave zavrgel dostavek, da naj bi se izvolitev dosmrtnih senatorjev opustila, sprejel je pa onega, ki pretendentom prepoveduje izvolitev.

Tuji.

6. novembra.

Pri **Maličt:** Schadek, Weitzenmüller, Guschita in Löwy, trg. pot., z Dunaja. — Ernst Schuldes, trg. pot., iz Brna. — Henrik Richter, trg. pot., iz Graeca. — Gospé pl. Fichtenau in Rom, iz Novomesta.

Pri **Slonu:** Makso Schönan, operni pevec, z Dunaja. — Fiala, medicinar, z Dunaja — Janez in Ljudevit Tissen, Hilzer in Fischer, trg. pot., z Dunaja. — Janez Hajek, uradnik, iz Prage. — Janez Kovačič, trgovec, iz Karlova. — O. pl. Veit, trgovec, s Koroškega. — V. Pufič, trgovec, z družino, iz Žabnice. — Burger, notarjeva soproga, iz Kočevja. — Karl Bresslauer, lesni kupec, iz Kostanjevice. — Anton Lokar, iz Ajdovščine. — Heyrowsky, e. k. polkovnik, z družino, iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru:** G. Minkow, trgovec, iz Berolina. — Janez Schaffer, štacijski nadzornik, s soprogo, iz Pulja. — Justina Dirkočič, zasebnica, iz Pulja.

Pri **Avstrijskem caru:** Agata Hotič, posestnica, iz Siska. — M. Očnarek, iz Siska.

Umrli so:

6. novembra. Karolina Ankerst, inženirjeva vdova, 55 let, Rožne ulice št. 11, vsled otrpnjenja možganov. — Ana Majdič, železniškega paznika vdova, 68 let, sv. Petra cesta št. 62, kri se ji je vtila. — Marija Podvle, delavka, 80 let, Kravja dolina št. 11, Marasmus senilis.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

8. novembra.

Papirna renta po 100 gld.	81 gld. 20 kr.
Sreberna	82 " 30 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 " 55 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 35 "
Akcije avstr.-ogerske banke	868 " — "
Kreditne akcije	291 " 70 "
London	122 " 60 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 79 "
Francoski napoleond.	9 " 70 1/2 "
Nemške marke	59 " 90 "

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jožef Jerič.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 41 kr., — domača 6 gl. 76 kr. — Rž 5 gl. 77 kr. — Ječmen 4 gl. 95 kr. — Ajda 5 gl. 77 kr. — Proso 5 gl. 61 kr. — Turšica 5 gld. 61 kr. — Oves 2 gl. 97 kr.

LEOPOLD TRATNIK,

poprej

Matej Schreiner,
izdelovalec cerkvenega orodja
in posode,
v Ljubljani,
Sv. Petra cesta šte. 24.

Prečastiti duhovščini in p. n. gospodom cerkvenim predstojnikom priporočam svojo že staro, daleč okolo dobro poznano

delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvam, n. pr. gotičnem, romanskem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot monštrance, kelihe, lampe, križe za bandedra in altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrene, tudi izdelujem rumene, kakoršne kdo želi; staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebreno; strelководi, ker morajo večkrat pozlateni biti, bodo v ognju pozlateni.

Naročena dela izvršujejo se v vsakršnem slogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki ceni.

Za dobro pozlatenje in srebrjenje je garantirano. (11)

Nujni poziv

vsem prebivalcem Avstro-Ogerskim!

Okolišine so me prisilile svojo že mnogo let obstoječo trgovino opustiti. Zatoraj razprodal bom vse blago v njej se nahajajoče, za ceno, kar je njegova naprava veljala, ker morajo prostori kakor hitro mogoče prazni biti.

Blago je vse iz jako finega, težkega in dobrega materijala in v znak svoje solidnosti vsako blago, ki bi ne bilo ugodno, rad nazaj vsamem in zamenim, kakor se komu ljubi. Vsako naročilo je toraj popolnoma varno.

Ženske srajce iz najfinejšega angl. šifona z ustavljenim pravim švicarskim vezljanjem, silno umetnim, po 1 gld. 50 kr.; tucat 16 gld. 50.

Ženski ponočni korzeti ravno tiste kakošnosti, jako dolgi in vseskozi vezljani po švicarski šegi, silno elegantni in prava lepota za vsako gospo po 1 gld. 50 kr., tucat po 16 gld. 50 kr.

Ravno tisti iz najboljšega in težkega barhenta, jako dolgi, po dolgem vezljani po 1 gld. 60 kr., tucat po 18 gld.

Ženska spodnja krila iz najfinejšega in težkega sukná, okoli in okoli plisirana in ozobčena s pravo volno vezljana po 2 gld. 80 kr.; z žametom in atlasom našita, najfinejša po 3 gld. 80 kr.; iz težkega kitičastega barhenta, lepo opisana po 1 gld. 60 kr.

Moške srajce iz najfinejšega angl. šifona s četvornatim oprsjem, razne širskosti pod vratom, po 1 gld. 50 kr., tet. po 16 gld. 50 kr. Ravno tiste iz najlepšega in pravega Šrollo-vega šifona najfinejša po francoskih vzorih narejene po 1 gld. 70 kr., tucat po 18 gld. 80 kr.; in komad po 2 gld., tucat po 22 gld. 50 kr.

Namizna prtenina z vtkanim evetličjem, obstoji iz namiznega prta in 12 prtičev in velja le 2 gld. 85 kr. Ravno tista po francoski izpeljavi jako fina z obilnimi franžami za 12 osob, cela garnitura za 3 gld. 45 kr. Namizna prtenina iz finega damasta z vtkanim evetličjem obstoječa iz namiznega prta za 12 osob 12 sličnih večjih prtičev, najbolj elegantno izdelana velja le 5 gld. 60 kr.

Waffel-brisalka vsaka za-se vmrjena in zarobljena, vsaka za-se zložena, z rudečo krajevino in z dolgimi franžami, najfinejša piketovane, prekrasne po 3 gld. 75 kr. tucat.

Naglavni robci in ogrinjače za zimo iz najfinejšega Berolinske volne z dolgimi franžami in najbolj zbranih, lepih in modnih barvah, kakor so: škotska, turška, siva, modra, bela, črna, mizičasta, rudeča, rujava itd. 1 gld. 20 kr., tucat po 13 gld.

Popotni plēdi neizrečeno veliki in debeli, iz najtežkega in boljšega sukná tkani, po najbolj elegantnih angl. vzorih, kakor rujavi, sivi in melirani z dolgimi franžami. Plēdi te vrste rabijo se vsled svoje neizmerne dolgoti in širjave lahko za obleko, za odejo na popotovanji, za na posteljo za šavle, ter se dá celo po 20letni rabi iz vsakega napraviti še dvojna jako elegantna obleka. Tak plēd nadomesti vsakemu površno suknjo, dežni plašč, paletot popolnoma. Prve vrste 5 gld. 50 kr., druge vrste po 4 gld. 50 kr.

Domače platno v kosovih po 30 vatlov velikih, najtežji in najtehtnejši izdelek za domačo rabo, 3/4 širok po 7 gld. 50 kr., 1/2 širok po 5 gld. 50 kr. kos. Cena bombazu silno raste in se bo platno v kratkem cena podvojila, toraj se vsakemu priporočam, kolikor mogoče hitra prekrbitev s platnom.

Svilnati žepni robci iz najlepše Lijonske svile, v vseh raznih barvah, vsak robec druge barve, po 3 gld. 50 kr. tucat.

Svilnate finiške nogovice v najlepših barvah pisane, rudeče, modre, vijoličaste, rožne, rujave in plave, dolge čez kolena, 3 pare za 1 gld. 15 kr.

Gobelin-garnitura obstoječa iz dveh pogrinjal za postelje in namiznega pogrinjala s cofi iz baržuna v najsijajnejih barvah izdelana, velja le 7 gld. 50 kr.

Rjuhe iz platna težkega in močnega kakor usnje, brez živé, prikladne za največjo posteljo 3/4 široke po 1 gld. 35 kr., tucat po 15 gld.

Zagrinjala iz jute najfinejši in najboljši izdelek, težka temnikasta ali pa svitla po najbolj zbranih perzijskih, turških in indijskih vzorih z obilnimi in dolgimi franžami po 3 metre 30 ct. dolga za vsako okno, toraj par prve vrste po 5 gld., druge vrste po 4 gld. 25 kr.

Cheviot-Diagonal-blago za moško obleko za jesen in za zimo iz tkane čiste ovčje volne v vseh najnovejših in modnih barvah, gladko in melirano, najboljše kvalitete, sivo, rujavo, modro, olivnato in črno. Blaga zadosti za celo obleko velja le 6 gld. Vzori (muštri) se pa ne pošiljajo nobeni in po nikaki ceni.

Kdor naroči najmanj za 20 goldinarjev blaga, dobi za nagrado, toraj zastoj krasen zlat prstan s tirkisom obdanim z biseri. Zlato je 6karatno, lepo izdelbljeno in silno elegantno.

Naročam naj se le proti ces. kralj. poštnem povzetju ali pa proti predplači pri

Waarenhaus J. H. Rabinovics,

WIEN, Schiffamtsgasse 20.

(2)

Orgljarja brata Zupan,

ktera sta že od leta 1879 do sedaj izdelovala cerkvene orglje po novi iznajdbi v Kropi, sta se preselila v

Kamnogorico (Steinbüchel) pri Podnartu

in odslej nadaljujeta svoje delo v novozgradenih prostorih, ter se z najodličnejšim spoštovanjem prečast. duhovščini priporočata pod firmo:

(3)

Brata Zupan.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobivajo podobice Matere Božje na lepem papirju, na katerih so natisnjene molitve, ki se po vsaki tihí sv. maši z mašnikom opravljajo.

100 podobice veljá 3 gl.

C. kr. priv. zavarovalno društvo

„Österr. Phönix“ na Dunaji

naznanja s tem, da je njen večletni zastopnik gospod Ferdo Bradaška zaradi preoblih poslov odložil svoje zastopništvo in da se je sedaj izročil

glavni zastop za Kranjsko

gosp. Ivanu Wölflingu v Ljubljani,

Poljanska cesta št. 35.

Ob enem se priporočam za zavarovanje:

I. proti škodam za požarom, ki bi nastale vsled ognja, strele ali eksplozije na cerkvenih, stanovanjskih in gospodarskih poslopih, tovarnah, strojih, zalogah blaga, hišne opravi, žitu in drugih pridelkih, živini in premakljivem blagu;

II. proti razdrobljenji zrkal;

(2)

III. za človeško življenje v vseh kombinacijah.

Vse škode se hitro preiščejo in točno povrnejo.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.